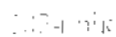

ЗАТВЕРДЖУЮ

соціальної педагогіки та психології

« 29 » сентября 2024 г.

Викладач: Малина Олена Григорівна, к психол. наук, доцент кафедри психології

Зв'язок з викладачем:

E-mail: lenamalina1975@gmail.com

Повідомлення в СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1546>

Телефон: 288-76-46 (кафедра психології)

Інші засоби зв'язку: Telegram https://t.me/Malyna_Olena

Кафедра: психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220

1. Опис дисципліни

Мета дисципліни – набуття особистісної готовності здобувачів освіти до майбутньої науково-професійної діяльності через формування у них базових професійних уявлень студентів про сутність психологічних детермінант і механізмів нормального і аномального розвитку психічної діяльності людини.

Завдання дисципліни:

1. – вивчити параметри вікової норми та патології психічного розвитку дитини на кожному етапі онтогенезу;
2. оволодіти основними знаннями, уміннями та навичками роботи з аномальними дітьми; організації психокорекційних та психопрофілактичних заходів атипій психічного розвитку в межах його психолого-педагогічного супроводу.
3. розвинути здібності до психологічної діагностики та виявлення наявності відхилень у психічному розвитку дитини;
4. сформувати уміння пошуку, аналізу та систематизації нових знань у галузі психології розвитку в нормі і патології.

Дисципліна «Психологія розвитку в нормі та патології» логічно й змістовно пов'язана з такими дисциплінами першого (бакалаврського) освітнього рівня «Психофізіологія та основи генетики», «Вікова психологія», «Патопсихологія», «Нейропсихологія».

Паспорт дисципліни

<i>Нормативні показники</i>	<i>Денна форма здобуття освіти</i>	<i>Заочна форма здобуття освіти</i>
Статус дисципліни	Дисципліни вільного вибору здобувача освіти в межах спеціальності	
Семестр	2	1
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	10 год.	8 год.
Самостійна робота	68 год.	78 год.
Консультації	сторінка факультету СПП: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/grafik_navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_ Проведення консультацій - у очному форматі здійснюється за адресою – кафедра	

	<p>психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220 середа 15.00 - 16.00;</p> <p>- у дистанційному форматі у zoom понеділок - 13.00 - 14.00. – за посиланням</p> <p>https://us04web.zoom.us/j/6510318337?pwd=S2FjUEpEUDR6REl0QWl3dERRY3B6dz09</p> <p>Ідентифікатор конференції: 651 031 8337</p> <p>Код доступу: ecYca9</p>
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний ресурс СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1713

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог	<ul style="list-style-type: none"> • словесні; наочні; практичні • пояснювально-ілюстративний; пошуковий; дослідницький; проблемного викладу; проектно-дослідницький метод; методи перевірки та оцінювання досягнень • організації та проведення навчання; стимулювання та мотивації; контролю й самоконтролю в навчанні; інтегровані методи; індивідуальне і групове консультування • дискусії, дебати, конференції, полеміки; мозковий штурм; аналіз історій і ситуацій; робота в групах; ігрові техніки; моделювання діяльності; складання ментальних карт; схеми, таблиці, практичні роботи; вправи; творчі роботи; презентації • відеоконференції в форматі лекцій або семінарів; онлайн дискусії; тестування; бліц-опитування 	
<i>Загальні компетентності:</i> ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях		
ЗК2 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні		
ЗК3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)		
ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми		
ЗК6 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)		
ЗК7 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо		
СК1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики		
СК2 Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості		
СК3 Здатність обирати і		

Компетентності	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності		
СК8 Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію		
СК9 Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями		

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> • словесні; наочні; практичні • пояснювально-ілюстративний; пошуковий; дослідницький; проблемного викладу; проєктно-дослідницький метод; методи перевірки та оцінювання досягнень • організації та проведення навчання; стимулювання та мотивації; контролю й самоконтролю в навчанні; інтегровані методи; індивідуальне і групове консультування • дискусії, дебати, конференції, полеміки; мозковий штурм; аналіз історій і ситуацій; робота в групах; ігрові техніки; моделювання діяльності; складання ментальних карт; схеми, таблиці, практичні роботи; вправи; творчі роботи; презентації • відеоконференції в форматі лекцій або семінарів; онлайн дискусії; тестування; бліц-опитування 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Попереднє (вхідне)</i> 2. <i>Формувальне.</i> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні тести • дискусії • запитання • самостійні завдання • презентації • опитування • практичні заняття 3. <i>Підсумкове</i> <ul style="list-style-type: none"> • екзамен • тести • заключні есе • рубіжні тести • підсумкові завдання 4. <i>Інсативне оцінювання</i> <ul style="list-style-type: none"> • самооцінювання • порівняння поточної продуктивності з попередньою 5. <i>Пряме</i> <ul style="list-style-type: none"> • тести • іспити • есе • активність під час обговорень на занятті • письмові, усні презентації та виступи • студентські публікації або презентації на конференціях • явна саморефлексія щодо того, чого навчилися 6. <i>Непряме</i>
ПРН2 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів		
ПРН3 Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки		
ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість		
ПРН6 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість		
ПРН7 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях		
ПРН8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації		
ПРН9 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності		

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ПРН10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності		<ul style="list-style-type: none"> • опитування • конспекти понять і аналіз здобутків • частка курсів вищого рівня в інших навчальних закладах • самозвіт про діяльність поза закладом навчання <p>7. <i>Кількісне</i>: розподіл балів за різні види навчальної активності та діяльності</p> <p>8. <i>Якісне</i>: задовільно – прийнятно – добре – вдало – відмінно</p>
ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності		
ПРН13 Уміння оптимізувати процеси самореалізації, професійного та особистісного зростання завдяки удосконаленню м'яких навичок (soft skills)		

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутність та механізми нормального та аномального психічного розвитку.

Тема 1. Проблема норми і патології психічного розвитку людини в психології та суміжних науках.

Поняття психічного розвитку. Сучасні теорії психічного розвитку. Визначення дезонтогенезі. Проблема норми психічного розвитку в психології. Сутність та основні характеристики феномену порушень та відхилень в психічному розвитку. Основні підходи до проблеми «норма-патологія»; інтуїтивно-емпіричний, частотний, культурально-релятивний, адаптаційний, підхід соціальних норм, гуманістичний, рівневий. Значення уявлень про відхилення в розвитку для розуміння природи нормального функціонування психіки.

Тема 2. Соціальні та біологічні складові нормального та аномального розвитку людини.

Закономірності психічного розвитку дитини. Чинники психічного розвитку (сучасні нейропсихологічні дані). Поширення атипій розвитку та роль біологічної і соціальної детермінації в генезі порушень розвитку. Генез порушень розвитку, їх загальні та специфічні закономірності.

Тема 3. Причини відхилень у психічному розвитку та чинники, що їх визначають.

Екзогенні та ендогенні чинники відхилень у психічному розвитку. Локалізація, експозиція, інтенсивність порушень, вік, компенсаторні можливості та їх вплив на психічний розвиток.

Тема 4. Структура, механізми та класифікація форм дезонтогенезу.

Основні параметри та структура дезонтогенезу. Уявлення про первинний та вторинний дефект при аномальному розвитку дитини. Модально-специфічні та модально-неспецифічні порушення. Загальні та специфічні порушення в структурі дезонтогенезу. Механізми формування вторинних відхилень (деприваційний, загальнокомунікативний, діяльнісний, мовленнєвий, сензитивний). Теоретичні та емпіричні класифікації відхилень розвитку (В.В. Ковальова, В.В. Лебединського, М.М. Семаго). Загальна характеристика форм дезонтогенезу.

Модуль 2. Розлади психічного розвитку на різних вікових етапах.

Тема 5. Психологічні особливості та розлади адаптації на різних стадіях психічного розвитку.

Психологічні особливості та розлади адаптації у період немовляти, раннього дитинства, дошкільного та молодшого шкільного віку.

Психологічні особливості та психосоматичні розлади і підлітковому і юнацькому віці.
Характерні підліткомі межові реакції: опозиції, імітації, гіперкомпенсації, емансипації, групування. Синдром дисморфоманії у підлітків та юнаків. Акцентуації та психопарії у підлітків. Психопатичний та неротичний розвиток в підлітково-юнацькому пірводі розвитку. Причини та чинники девіантної поведінки.

Зміст та значення кризи середни життя, предпенсійної кризи та їх вплив. Специфічні психологічні риси людей похилого віку. Афективні розлади, деформація особистості та вплив «життєвих позицій» на збереження психологічного та психічного здоров'я та довголіття. Проблема самотності і самореалізації людей похилого віку. Сенільні психопатологічні процеси та можливості їх профілактики.

Основні напрямки психологічної допомоги дітям з проблемами розвитку. Психологічне консультування, корекція, підтримка аномальних дітей. Організація психолого-педагогічного супроводу розвитку дітей з відхиленнями психічного розвитку. Проблема соціальної адаптації та інтеграції осіб з відхиленнями в розвитку. Поняття та механізми компенсації, декомпенсації, гіперкомпенсації, адаптації, абатації, реабілітації. Форми та напрямки реабілітаційних заходів.

[illegible]

Лекції:		
Семінарські заняття:		
Практичні заняття:	1	
Самостійна робота:	1	
	8	
Тема 4. Структура, механізми та класифікація форм дезонтогенезу.		РО самостійної роботи – 10 балів
Лекції:	1	
Семінарські заняття:	1	
Практичні заняття:		
Індивідуальна робота:	8	
		30
Модуль 2		
Тема 1. Психологічні особливості та розлади адаптації на різних стадіях психічного розвитку.		РО підготовки до аудиторних занять та засвоєння теоретичного матеріалу – 15 балів
Лекції:	1	
Семінарські заняття:		
Практичні заняття:	1	
Самостійна робота:		
	10	
Тема 4. Психодіагностичні, психокорекційні та психопрофілактичні аспекти роботи психолога з аномальними дітьми.		РО підготовки до практичних занять та опанування практичними навичками – 15 балів
Лекції:		
Семінарські заняття:	2	
Практичні заняття:	2	
Самостійна робота:		
	8	

2 модульний контроль (разом по II модулю).		30 балів
Разом за два модуля		60 балів
Індивідуальне завдання		20 бал
Підсумковий семестровий контроль		20 балів
Разом		100 балів

5. Види і зміст контрольних заходів

Форми організації освітнього процесу	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Формувальне пряме оцінювання	Участь у дискусії, аналіз ситуації, проблемні запитання, опитування	Критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle. Термін проведення за розкладом - щотижня	3
Практичне заняття 2	Групова робота з проблем, виступи, швидкі письмові завдання	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання		3
Практичне заняття 3	Формувальне пряме оцінювання	Практичні завдання, обговорення, запитування, дискусії, повідомлення		3
Практичне заняття 4	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання	Розв'язання задач, обґрунтування, рецензування		3
Практичне заняття 5	Формувальне пряме оцінювання	Участь у конференції, доповіді, проблемні запитання, дискусії		3
Практичне заняття 6	Формувальне пряме оцінювання	Практичні завдання, запитування, нормування, швидкі письмові завдання		3
Практичне заняття 7	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання	Участь у конференції, доповіді, обґрунтування, проблемні запитання, дискусії		3
Тестування	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання до Змістового модуля 1	Навчальний тест 1	Кількість правильних відповідей. Термін: протягом семестру, окрім періоду контрольних заходів	2
Тестування	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання до Змістового модуля 2	Навчальний тест 2		2
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 1	Терміни виконання та критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 2		4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 3		4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 4		6
Модульний контроль	Рубіжні оцінювальні тести	Модульний контрольний тест 1		5

Форми організації освітнього процесу	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
Модульний контроль	Рубіжні оцінювальні тести	Модульний контрольний тест 2		5
Усього за поточний контроль	16			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Індивідуальні завдання	1. Практична вправа. 2. Пошук провідних дослідників та референтних публікацій за напрямом запланованого дослідження. 3. Есе	Терміни виконання та критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	20
	Підсумкове оцінювання теоретичних знань	Підсумковий тест. Зміст навчальної дисципліни	Критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle. Термін виконання за розкладом екзаменів	20
Усього за підсумковий контроль	2			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Теоретико-методологічні засади психологічної корекції особистості соціально дезадаптованих неповнолітніх: колективна монографія / [авт. кол. Максимова Н.Ю., Манілов І.Ф., Грись А.М., Ткач Б.М., Литвинчук Л.М., Рябовол Т.А., Філоненко Л.А., Харитонов В.А., Скрипник Д.В., Максим О.В., Щербина-Прилука В.М., Перзеке - Яланська М.А.]. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2012. – 258 с. <http://lib.iitta.gov.ua/5457/>

2. Грись А.М. Особливості функціонування «Образу Я» в результаті переживання психологічної травми / А.М. Грись // Проблеми загальної та педагогічної психології : [зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С.

Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка]. – Т. XVI. Ч. 1. – К. : Гнозис, 2014. – С. 25-37..<http://lib.iitta.gov.ua/1690/>

3.Грись А. М.Психологічні бар'єри студентів у процесі їх підготовки до роботи з соціально дезадаптованими неповнолітніми / А. М. Грись // Проблеми загальної та педагогічної психології : [зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка]. – Т. XVI. Ч. 2. – К. : Гнозис, 2014. – С. 289-298<http://lib.iitta.gov.ua/1692/>

4.Максимова Н. Ю.Порушення екологічності стосунків як детермінанта девіантної поведінки / Н. Ю. Максимова // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України ; / [ред.кол.: С.Д. Максименко (гол.ред.), Н.В. Чепелєва (заст.гол.ред.), В.О. Моляко та ін.]. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2014. – Т. VII. Екологічна психологія. Вип. 36. – С. 262-270.<http://lib.iitta.gov.ua/8132/>

5.Максимова Н. Ю. Соціально-психологічні аспекти впровадження Національного проекту «Відкритий світ» / Н. Ю. Максимова, Л. С. Порох // Рідна школа : науково-педагогічний журнал / МОН України. – К., 2014. – № 1-2. – С. 22-27 <http://lib.iitta.gov.ua/7216/>

6.Манілов І. Ф.Словесне психотерапевтичне навіювання: можливості удосконалення / І. Ф. Манілов // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Серія : Психологічні науки / за ред. С.Д. Максименко, Н.О. Євдокимової. – Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2014. – Т. II. Вип. 13 (109) – С. 124-129. <http://lib.iitta.gov.ua/7541/>

7.Манілов І.Ф. Психокорекція девіантної поведінки підлітків за допомогою сугестії / І.Ф. Манілов // Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної АПН України / За ред. С.Д. Максименка. Т.XVI, част.1, 2 – К., 2014. – С. 124-132. <http://lib.iitta.gov.ua/8124/>

Додаткова

1. Піроженко Тамара Олександрівна (2012). *Становлення ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку в сучасному соціокультурному середовищі*. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, Том IV (8). стор. 212-223. ISSN 2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/4622/>
2. Ладивір Світлана Олексіївна (2012). *Ціннісні джерела „золотого віку”*. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 1 (8). стор. 140-155. ISSN 2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/4567/>
3. Карасьова Катерина Володимирівна (2012). *Актуалізація ціннісних орієнтирів старших дошкільників у їх реальних та ігрових стосунках*. Збірник

- наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 8 (4). стор. 123-131. ISSN 2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/4617/>
4. Піроженко Тамара Олександрівна, Карасьова Катерина Володимирівна, Соловійова Людмила Іванівна (2013). *Ціннісні орієнтації дитини: тенденції розвитку*. Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Т. Х. Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. (25). стор. 356-369. <http://lib.iitta.gov.ua/4631/>
5. Піроженко Тамара Олександрівна (2013). *Відображення проблеми ціннісних орієнтацій дитини дошкільного віку у сучасній теорії та практиці виховання*. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Том IV (9). стор. 213-235. ISSN2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/4625/>
6. Ладивір Світлана Олексіївна (2013). *Інтеграційний підхід в організації процесу прищеплення дітям дошкільного віку базових цінностей*. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 1 (9). стор. 148-166. ISSN 2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/4569/>
7. Піроженко Тамара Олександрівна (2014). *Ціннісні орієнтації дітей старшого дошкільного віку в сьогоденних реаліях життя*. Актуальні проблеми психології: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, IV (1). стор. 172-186. ISSN 2072-4772. <http://lib.iitta.gov.ua/6216/>
8. Сучасні діти – відображення цінностей дорослого світу : методичні рекомендації / Т.О. Пірожено, С.О Ладивір, К.В. Карасьова та ін.; за ред.. Т.О.Піроженко. – К.– Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 120 с.<http://lib.iitta.gov.ua/8535/>
9. Дитина у сучасному соціопросторі : навчальний посібник / Т.О. Піроженко, С.О. Ладивір, К.В. Карасьова [та ін.]; за ред. Т.О. Піроженко. – К.- Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 272 с. <http://lib.iitta.gov.ua/8432/>

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ЗНУ каталог. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/ufd/index.php>
2. Бібліотека українських підручників. URL : <https://pidruchniki.com/psihologiya/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL : <http://dnpb.gov.ua/ua/>
4. Електронна бібліотека НАПН України. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/>
5. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України «Актуальні проблеми психології» . URL : <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/>
6. Науковий журнал «Психологічний часопис» Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL : <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal/about>
7. Наукові видання Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, підготовлені за результатами фундаментальних досліджень (доступні для завантаження в форматі PDF) . URL : <http://inpsy.naps.gov.ua/info/273/>
8. Наукометричні фахові видання з психології. URL : <http://inpsy.naps.gov.ua/info/272/>
9. Національна бібліотека України. імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL : <http://ispp.org.ua>

7. Регуляції та політики курсу

***Примітка.** У цьому розділі науково-педагогічний визначає все, що є важливим для нього і здобувачів під час вивчення цієї навчальної дисципліни.*

Наприклад:

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У який спосіб і у які терміни здійснюється відпрацювання пропущених занять?

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до здобувачів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Проінформувати та надати приклади, як необхідно оформлювати цитування, посилаючись на авторів запозичених фото, ілюстрацій тощо.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Прописати процедуру врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти.

Відповідальність здобувача освіти: Ознайомитися з сторінкою дисципліни на платформі СЕЗН ЗНУ, а саме з: загальними розділами сторінки, термінами виконання завдань, тестів, формами контролю. Підтвердити вивчення рекомендацій «Загальні поради здобувачу освіти» (обов'язково). Гарантувати якість й самостійне виконання навчальних завдань. Присутність та активність на лекціях й практичних заняттях.

Виконання навчального плану дисципліни передбачає системну присутність здобувачів освіти на лекційних і практичних заняттях, своєчасне проходження передбачених форм контролю та виконання завдань для самостійної роботи. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Здобувачі, що навчаються за індивідуальним графіком виконують завдання відповідно термінів подання завдань, що розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ у модулі: «Для здобувачів освіти, які навчаються за індивідуальним графіком».

Політика академічної доброчесності: Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>. Письмові роботи, що виконуються здобувачами освіти можуть бути перевірені на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Усі запозичення та цитування **обов'язково** мають бути оформлені за допомогою посилань на використані джерела з наведенням наприкінці роботи списку джерел, на які подано посилання. Список оформлюється відповідно вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Приклади оформлення: <http://library.znu.edu.ua/2018/priklady-26-11-18-converted.pdf>.

Письмові роботи. Здобувачам освіти пропонується виконання завдань для самостійної роботи. Під час оформлення робіт необхідно обов'язково вказувати прізвище та ініціали, шифр академічної групи, назву дисципліни та завдання, що виконується. Пріоритетним під час виконання завдань є самостійність мислення, формулювання власних думок і висновків, неупереджений і відповідальний аналіз чужих думок і текстів, максимальне дотримання норм Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного університету.

Формати комунікації між викладачем і здобувачами вищої освіти: в аудиторії під час лекційних, за допомогою повідомлень у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, на запланованих консультаціях з дисципліни. Відповіді на запити здобувачів освіти через повідомлення в СЕЗН ЗНУ надаються викладачем впродовж трьох робочих днів, якщо вказано: прізвище та ініціали, шифр академічної групи, дисципліна та форма навчання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять має бути обґрунтовано освітньою діяльністю здобувача освіти. Обов'язковим є застосування режиму «БЕЗ ЗВУКУ» протягом всього аудиторного заняття.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Місія Запорізького національного університету полягає у формуванні європейського простору освіти, науки і культури європейського рівня, здатного активно впливати на громадську думку, забезпечувати соціальне прогнозування у різних сферах на основі

фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Запорізький національний університет відіграє важливу роль у розвитку економіки, державних інституцій та громадянського суспільства, надаючи їм знань, компетентностей та ідей, необхідних для забезпечення економічного, політичного та соціального розвитку і зростання.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок–п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗНУ на платформі MOODLE: <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>